

Didam, Loilderhofweg 2a/b
(Gemeente Montferland, Gld.)

Een Inventariserend
Archeologisch Veldonderzoek
Steekproefrapport 2009-10/12

*Didam, Loilderhofweg 2a/b
(Gemeente Montferland, Gld.)
Een Inventariserend Archeologisch
Veldonderzoek*

Een onderzoek in opdracht van
Kobessen Milieu BV

Steekproefrapport 2009-10/12
ISSN 1871-269X
auteur: drs. J.M.G. Bongers (fysisch geograaf)
autorisatie: dr. J. Jelsma (register senior KNA-
archeoloog)

De Steekproef werkt volgens de Kwaliteitsnorm
Nederlandse Archeologie 3.1

Foto's en tekeningen zijn gemaakt door de
Steekproef b.v., tenzij anders vermeld.

© De Steekproef b.v., Zuidhorn, november 2009

Niets uit deze uitgave mag worden
vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt zonder
bronvermelding.

De Steekproef b.v. aanvaardt geen
aansprakelijkheid voor eventuele schade
voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of
het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

De Steekproef b.v.
Archeologisch Onderzoeks- en Adviesbureau
Hogeweg 3
9801 TG Zuidhorn

<i>telefoon</i>	050 - 5779784
<i>fax</i>	050 - 5779786
<i>internet</i>	www.desteekproef.nl
<i>e-mail</i>	info@desteekproef.nl
<i>kvk</i>	02067214

Inhoud

Samenvatting

1. Inleiding.....	1
1.1 Aanleiding en doel (KNA 3.1 LS01).....	1
1.2 Locatiebeschrijving (KNA 3.1 LS02).....	2
2. Bureauonderzoek.....	3
2.1 Bronnen.....	3
2.2 Fysische geografie (KNA 3.1 LS04).....	3
2.3 Archeologie (KNA 3.1 LS04).....	4
2.4 Historische geografie (KNA 3.1 LS03).....	6
2.5 Archeologisch verwachtingsmodel (KNA 3.1 LS05).....	7
3. Veldonderzoek.....	8
3.1 Aanpak veldonderzoek (KNA 3.1 VS01).....	8
3.2 Resultaten veldonderzoek (KNA 3.1 VS02, VS03).....	9
4. Conclusies en advies.....	12

Appendix:	- archeologische periodes
	- plankkaart
	- archeologische kaart
	- boorstaten
	- laagbeschrijvingen boringen volgens Archeologische Standaard
	Boorbeschrijvingsmethode

Samenvatting

In verband met de geplande bouw van twee woningen heeft een inventariserend archeologisch veldonderzoek plaatsgevonden aan de Loilderhofweg 2a/b te Didam, gemeente Montferland, provincie Gelderland. Ten behoeve van de nieuwbouw zullen graafwerkzaamheden plaatsvinden. Doel van het onderzoek is vast te stellen of in het gebied archeologische waarden aanwezig zijn die door de werkzaamheden bedreigd worden.

Het onderzoek bestaat uit een bureau- en een veldonderzoek. Bij het bureauonderzoek zijn bronnen geraadpleegd op het gebied van fysische geografie, archeologie en historische geografie. Bij het veldonderzoek zijn acht boringen geplaatst om archeologische indicatoren op te sporen en om de gaafheid van de bodem te bepalen.

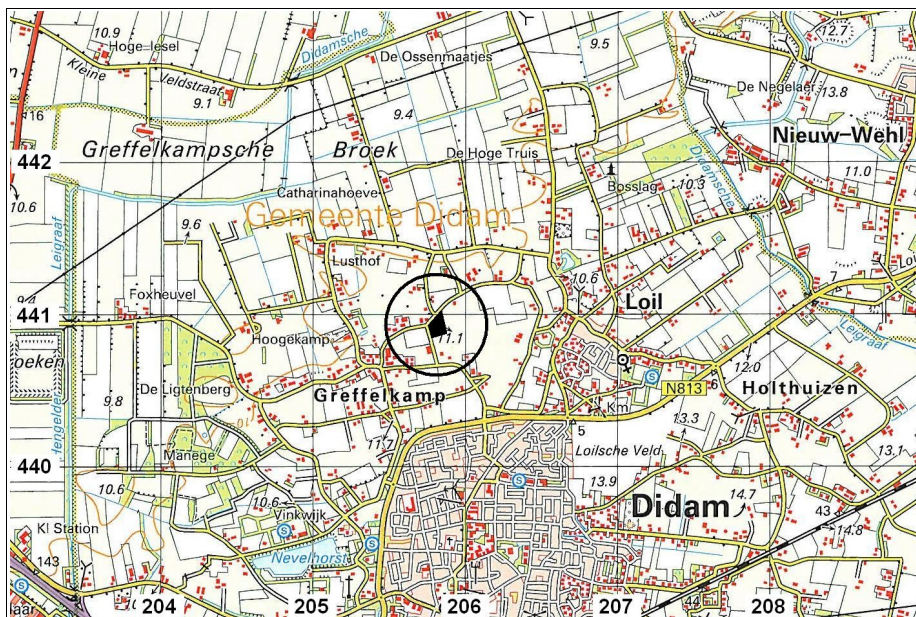
Uit het bureauonderzoek blijkt dat het onderzoeksgebied op de rand van een verhoging in het landschap ligt. Binnen een halve kilometer rondom zijn vondsten gedaan die wijzen op bewoning tijdens alle archeologische periodes van het mesolithicum tot en met de middeleeuwen. Uit het veldonderzoek blijkt dat de kwaliteit van de bodem met uitzondering van de westelijke rand redelijk goed is. Er is een plaggenlaag aanwezig waar scherven aardewerk uit zijn opgeboord. Mogelijk zijn geassocieerd met het aardewerk archeologische grondsporen aanwezig. Het advies luidt om geen graafwerkzaamheden te ondernemen dieper dan 0,45 meter, zijnde de dikte van de bouwvoor. Als toch diepere ingrepen nodig zijn, wordt geadviseerd om het terrein nader te onderzoeken door middel van proefsleuven.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel (KNA 3.1 LS01)

In opdracht van Kobessen Milieu BV, vertegenwoordigd door de heer J. Geerdink, is een inventariserend archeologisch veldonderzoek uitgevoerd in een plangebied aan de Loilderhofweg 2a/b te Didam (zie Figuur 1). De aanleiding voor het onderzoek is de geplande sloop van de bestaande bebouwing op het terrein en nieuwbouw van twee woningen (zie Appendix Plankaart). Daarvoor zullen bodemingrepen nodig zijn waarvan de diepte op het moment van het onderzoek nog niet bekend was. Deze ingrepen kunnen eventueel aanwezige archeologische grondsporen verstoren.

Het onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek. Bij het bureauonderzoek is een archeologisch verwachtingsmodel van het gebied gemaakt aan de hand van beschikbare fysisch-geografische, archeologische en historisch-geografische informatie. Tijdens het veldonderzoek is dit model getoetst. Daartoe is gezocht naar archeologische indicatoren en is bepaald wat de gaafheid van de bodem is.

Figuur 1: Didam op de topografische kaart, schaal 1:50.000. Het onderzoeksgebied aan de Loilderhofweg 2a/b is het zwarte vlak in de cirkel.

1.2 Locatiebeschrijving (KNA 3.1 LS02)

Het onderzoeksgebied aan de Loilderhofweg 2a/b ligt in het buitengebied op circa een kilometer afstand van de bebouwde kom van Didam (zie Figuur 1). Het terrein bestond grotendeels uit grasland. In de noordwestelijke hoek stonden stallen en kuilplaatsen (nummer 2a). Op het oostelijke deel stond een loods voor opslag van caravans (nummer 2b, zie Figuur 2).

Figuur 2: Didam, Loilderhofweg 2a/b. Foto van het onderzoeksgebied genomen in zuidwestelijke richting. Rechts de Loilderhofweg, in het midden de bebouwing aan nummer 2a, links de bebouwing aan nummer 2b.

Tabel 1: Didam, Loilderhofweg 2a/b: administratieve gegevens.

provincie:	Gelderland	
gemeente:	Montferland	
plaats:	Didam	
toponiem:	Loilderhofweg 2a/b	
bevoegd gezag:	Gemeente Montferland	
opdrachtgever:	Kobessen Milieu BV	
oppervlakte:	1,2 hectare	
hoogte:	11 meter + NAP	
grenscoördinaten:	noordwest:	205,745 / 440,925
	noordoost:	205,835 / 441,030
	zuidwest:	205,760 / 440,860
	zuidoost:	205,865 / 440,875
kaartblad:	40E	
onderzoeksmeldingsnr:	37474	
onderzoeksdiepte:	120 centimeter beneden maaiveld	
uitvoeringsperiode:	19 oktober 2009	
beheer documentatie:	De Steekproef bv, provincie Gelderland, E-depot en RCE	

2. Bureauonderzoek

2.1 Bronnen

Voor het bureauonderzoek zijn onderstaande bronnen gebruikt:

Tabel 2: Didam, Loilderhofweg 2a/b: geraadpleegde literatuur en andere bronnen.

AHN-Viewer. www.AHN.nl. Actueel Hoogtebestand Nederland. Rijkswaterstaat, Adviesdienst Geo-informatie en ICT.

Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode. Archeologie Leidraad 3. J.H.A. Bosch, 7 maart 2005.

ARCHIS 2. Het online registratie- en informatiesysteem van de RCE.

Bodemkaart van Nederland 1:50.000. Blad 40 Oost Arnhem. Stichting voor Bodemkartering. Wageningen, 1975.

Centraal Archeologisch Archief (CAA) en Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) [ARCHIS].

Het Drentse Esdorpenlandschap. Een Historisch-Geografische Studie. T. Spek p/a Stichting Matrijs. Utrecht, 2004.

Grote Historische Atlas van Nederland, schaal 1:50.000, deel 3 Oost-Nederland 1830-1855. Wolters-Noordhoff. Groningen, 1990.

Grote Historische Topografische Atlas +/- 1905. Gelderland. Schaal 1:25.000. Uitgeverij Nieuwland. Tilburg, 2006.

Topografische Atlas Nederland, schaal 1:50.000. ANWB. Den Haag, 2002.

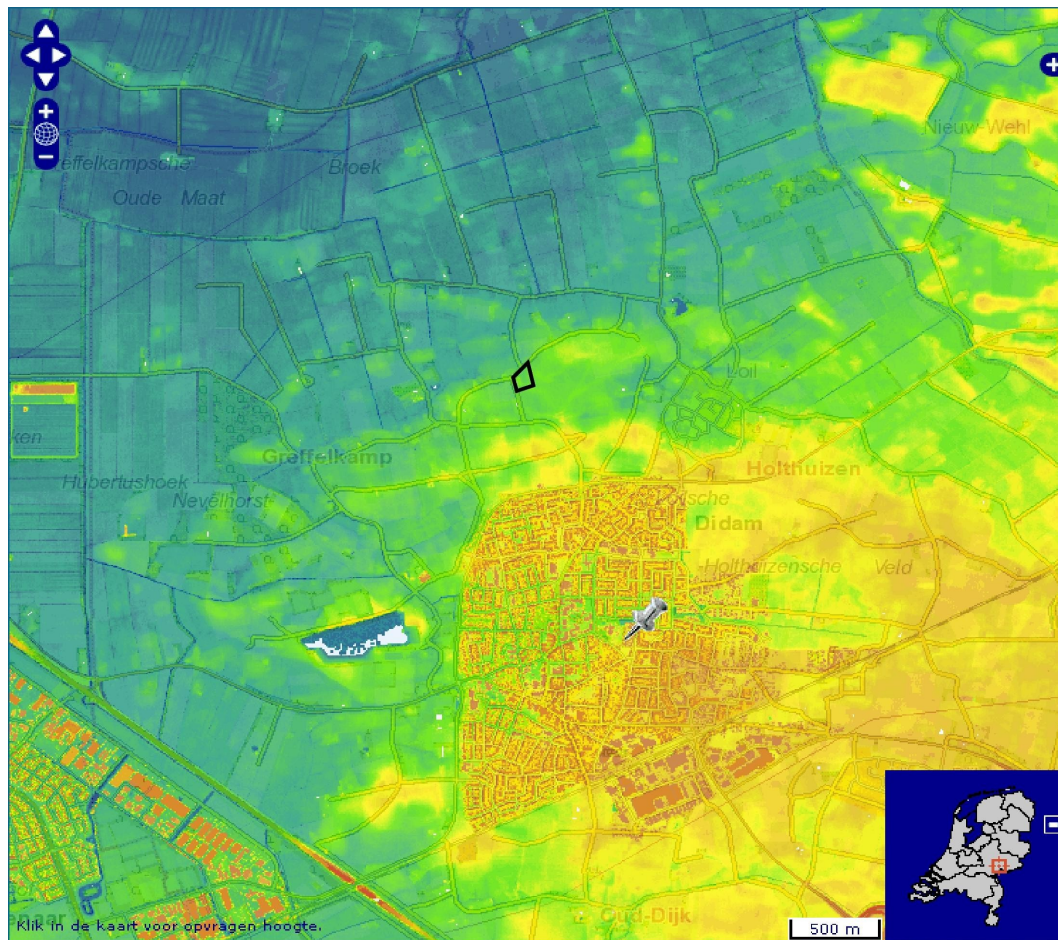
Www.WatWasWaar.nl, Kadastrale Kaarten uit 1832.

2.2 Fysische geografie (KNA 3.1 LS04)

Didam ligt op een relatief hoog gelegen deel van het landschap. Op de geomorfologische kaart is het gebied algemeen gekarteerd als een zone van dekzandwelingen (3L5). De Loilderhofweg ligt op de rand ervan. Verder noordwestelijk ligt het rivierdal van de IJssel (zie Figuur 3).

Op de bodemkaart is het onderzoeksgebied gekarteerd als hoge bruine enkeerdgrond in lemig fijn zand (bEZ23). Dat betekent dat een dikke humeuze bovenlaag van tenminste 50 centimeter aanwezig is als gevolg van pluggenbemesting. Het grondwater heeft een gemiddeld hoogste stand van meer dan 80 centimeter beneden maaiveld en een gemiddeld laagste stand van meer dan 120 centimeter (grondwatertrap VII).

Figuur 3: Didam op een hoogtekarte gemaakt met behulp van het Actueel Hoogtebestand Nederland. Het onderzoeksgebied aan de Loilderhofweg 2a/b is zwart omlijnd weergegeven. Het ligt aan de rand van een relatief hoog gelegen gebied waar Didam op ligt.

2.3 Archeologie (KNA 3.1 LS04)

Uit het onderzoeksgebied zelf zijn geen archeologische waarden gemeld. Binnen 0,5 kilometer rondom het onderzoeksgebied zijn vondsten gemeld van onder meer bewerkt vuursteen uit het mesolithicum en scherven aardewerk uit het neolithicum, de bronstijd, de ijzertijd, de Romeinse tijd en de middeleeuwen (zie Appendix Archeologische Kaart en Tabel 3). De vondsten zijn gedaan bij of zuidoostelijk van de Loilderhofweg, dus op het hogere deel van het landschap. In 2004 zijn vondsten gedaan bij onderzoek door onderzoeksbureau Oranjewoud op het terrein dat zuidoostelijk aan het huidige onderzoeksgebied grenst (waarnemingsnummer 408296). Het gaat om een vuursteenafslag uit de steentijd of bronstijd/ijzertijd, scherven aardewerk uit de bronstijd, de ijzertijd of de Romeinse tijd en scherven aardewerk uit de late middeleeuwen tot de nieuwe tijd. Blijkbaar heeft bewoning plaats gevonden tijdens vrijwel alle

archeologische periodes in de regio van het onderzoeksgebied, maar ook zeer nabij het terrein.

Op de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) heeft het onderzoeksgebied een hoge trefkans op archeologische waarden (zie Appendix Archeologische Kaart). Op de Maatregelenkaart van de Gemeente Montferland geldt voor het onderzoeksgebied 'Streven naar behoud in huidige staat'.

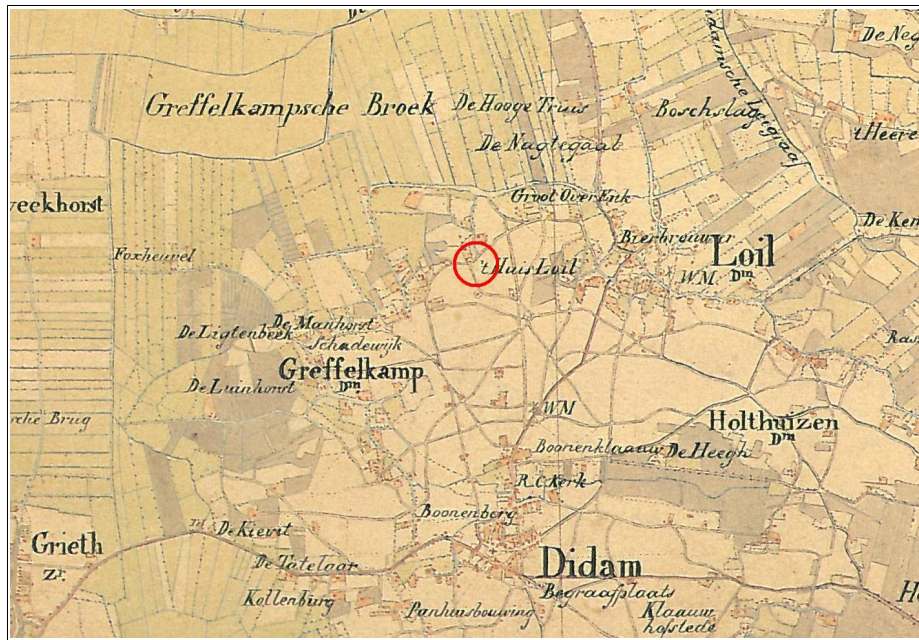
Tabel 3: Archeologische waarden in de omgeving van Didam, Loilderhofweg 2a/b. Voor de ligging zie Appendix Archeologische Kaart. Voor dateringen zie Appendix Archeologische Periodes.

CMA / CAA	RD-coördinaten	Datering	Omschrijving
waarnemingen			
1370 (40EZ-6)	206,500 / 440,700	ijzertijd - romeinse tijd vroeg	scherf aardewerk
1371 (40EZ-6)	206,630 / 440,620	ijzertijd - romeinse tijd	scherven aardewerk
		middeleeuwen vroeg C	scherf kogelpot
		onbekend	paalgaatjes en houtskool
3365 (40EZ-36)	206,000 / 441,250	middeleeuwen laat - nieuwe tijd A	ophoging en gracht van havezathe / ridderhofstad
3366 (40EZ-37)	205,100 / 440,640	middeleeuwen laat - nieuwe tijd A	nederzetting
3368 (40EZ-39)	206,350 / 440,850	middeleeuwen laat - nieuwe tijd A	nederzetting
22253 (40EZ-54)	205,120 / 440,540	neolithicum midden - laat	vuurstenen bijl
22345 (40EZ-76)	206,140 / 440,340	romeinse tijd laat	scherven aardewerk
		middeleeuwen vroeg C	scherven aardewerk
		middeleeuwen laat	scherven aardewerk
22346 (40EZ-77)	206,000 / 441,080	mesolithicum	vuurstenen werktuig
		neolithicum vroeg	scherf aardewerk
		neolithicum laat	scherf aardewerk
		ijzertijd	5 scherven aardewerk
		ijzertijd laat - romeinse tijd	keltisch glas
		middeleeuwen laat A	scherf aardewerk
		nieuwe tijd	vuurslag
22347 (40EZ-78)	206,140 / 441,320	mesolithicum	bewerkt vuursteen

22348 (40EZ-79)	206,260 / 441,020	onbekend	bewerkt vuursteen
		romeinse tijd	bronzen paardetuig
22349 (40EZ-80)	206,450 / 440,500	neolithicum	bewerkt vuursteen
408296 (40EZ-118)	205,977 / 440,868	paleolithicum - ijzertijd	vuurstenen afslag
		bronstijd - ijzertijd	scherf aardewerk
		ijzertijd - romeinse tijd	6 scherven aardewerk
		middeleeuwen laat A	2 scherven paffrath aardewerk
		middeleeuwen laat B - nieuwe tijd	3 scherven roodbakkend geglazuurd 1 scherf Siegburgs steengoed
vondstmelding			
403931	206,353 / 441,154	paleolithicum laat - ijzertijd	vuursteen: verbrande krabber, 10 afslagen, brok, kling
		neolithicum - nieuwe tijd	1041 scherven aardewerk, 1 spinsteenfragment, 1 slingerkogel
		bronstijd - nieuwe tijd	35 stenen, 3 metaalslakken
		romeinse tijd	18 scherven aardewerk
		middeleeuwen vroeg	scherf aardewerk
		middeleeuwen	scherven aardewerk: 5 pingsdorf, 4 kogelpot
405277	206,700 / 440,450	bronstijd - ijzertijd	scherf aardewerk
		ijzertijd	3 scherven aardewerk
		ijzertijd - romeinse tijd	3 scherven aardewerk

2.4 Historische geografie (KNA 3.1 LS03)

Op topografische kaarten uit de 19^e eeuw en de eerste helft van de 20^e eeuw wordt het onderzoeksgebied gekarteerd als akker (zie Figuur 4). In de tweede helft van de 20^e eeuw wordt grasland weergegeven. Op topografische kaarten tot en met 1977 wordt geen bebouwing weergegeven in het onderzoeksgebied. Op een kaart uit 1986 is de stal in de noordwestelijke hoek van het terrein gekarteerd. Blijkbaar is die in de tussenliggende periode gebouwd.

Figuur 4: Didam, Loilderhofweg 2a/b. Topografische kaart uit 1843-1845, schaal 1:50.000. Het onderzoeksgebied ligt in de rode cirkel. Het maakte deel uit van de akkergronden rondom Didam.

2.5 Archeologisch verwachtingsmodel (KNA 3.1 LS05)

Didam ligt op een hoger gelegen deel in het landschap. Het onderzoeksgebied aan de Loilderhofweg 2a/b ligt op de rand van deze hoogte. Bekende archeologische waarden liggen eveneens op de hoogte of op de rand ervan. Het betreffen vondsten van met name bewerkt vuursteen uit de steentijd en scherven aardewerk uit het neolithicum tot en met de middeleeuwen. De vondsten wijzen op (potentiële) bewoning van de regio tijdens alle archeologische periodes. Volgens de bodemkaart is in het gebied een plaggendek aanwezig. Een dergelijk dek vormt een bescherming van eventuele archeologische grondsporen tegen moderne (landbouw)ingrepen.

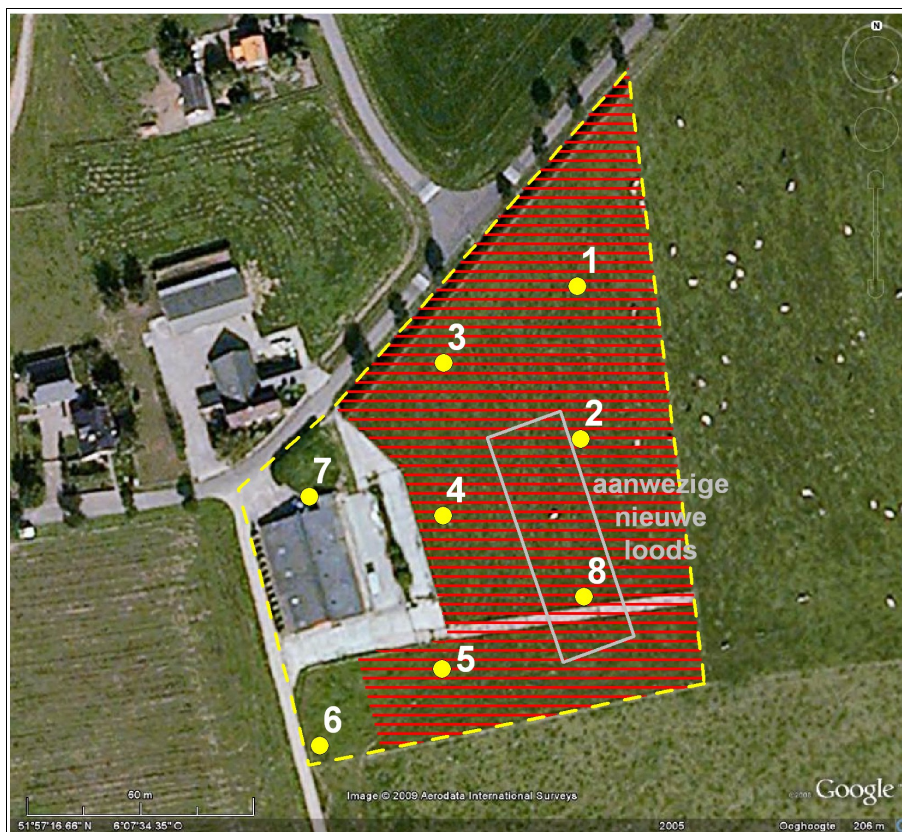
Tabel 4: Didam, Loilderhofweg 2a/b: specificatie archeologische verwachting.

datering:	alle archeologische periodes
complextypen:	nederzetting, begraving
minimum doorsnede:	vanaf enkele meters
diepteligging:	in en onder het esdek
locatie:	hele gebied
prospectiekenmerken:	aardewerk, houtskool, vuursteen
mogelijke verstoringen:	bebouwing noordwestelijke hoek, ploegen

3. Veldonderzoek

3.1 Aanpak veldonderzoek (KNA 3.1 VS01)

Het veldonderzoek heeft plaats gevonden op 19 oktober 2009. Er zijn acht verkennende boringen geplaatst. De boringen zijn verricht op drie raaien die een onderlinge afstand hebben van 35 meter. Hierop zijn de boringen gedaan op afstanden van 40 meter (zie Figuur 5). De boordichtheid bedraagt circa zes boringen per hectare.

Figuur 5: Didam, Loilderhofweg 2a/b: boorpuntenkaart. Het onderzoeksgebied is aangegeven door een onderbroken lijn. De genummerde punten geven de ligging van de acht boringen weer. Ter plaatse van het rood gearceerde deel adviseren wij geen bodemingrepen te ondernemen dieper dan 0,45 meter.

De boringen zijn verricht met een edelmanboor met een doorsnede van twaalf centimeter. Er is gekozen voor deze relatief grote diameter in verband met de goede kwaliteit van de bodem. Met deze grote boor is veel monster opgeboord, waardoor de kans is vergroot op het vinden van archeologische indicatoren. De opgeboorde grond is doorzocht op archeologische indicatoren door het te zeven in een zeef met mazen van vier millimeter. De boringen zijn

gezet tot een diepte van 1,2 meter beneden maaiveld. De resultaten van de boringen zijn opgenomen in de Appendix in de vorm van boorstaten en laagbeschrijvingen.

Van de boringen zijn de RD-coördinaten bepaald met behulp van GPS. De hoogtes van de boringen zijn bepaald met behulp van het Actueel Hoogtebestand Nederland. Een veldkartering was alleen mogelijk bij een honderdtal molshopen. Door de dichte grasbegroeiing was de vondstzichtbaarheid slecht (zie Figuur 3).

3.2 Resultaten veldonderzoek (KNA 3.1 VS02, VS03)

In het onderzoeksgebied zijn algemeen drie lagen aangeboord: twee cultuurlagen en daaronder het grijsgele zand van de C-horizont (zie Figuur 6). Horizonten van een podzolbodem zijn niet aangetroffen. De bovenste cultuurlaag betreft de tegenwoordige donkerbruine bouwvoor die een dikte heeft van circa 0,45 meter. Hieronder bevindt zich een lichtbruine cultuurlaag, ook wel 'plaggenlaag' genoemd, die een dikte heeft van circa 0,25 meter. De C-horizont bestaat uit matig fijn tot matig grof, hoekig zand. De sortering is matig door de aanwezigheid van enig grind bovenin de C-horizont en lemlagen enkele decimeters dieper.

Figuur 6: Didam, Loilderhofweg 2a/b: monster boring 4 in de zeef. Linksonder de bouwvoor (0 - 45 cm), rechtsonder de plaggenlaag (45 - 70 cm) en rechtsboven het beige uitgangsmateriaal (70-120 cm, C-horizont).

De kwaliteit van de bodem is redelijk goed gezien de aanwezigheid van de plaggenlaag. Aanwijzingen voor sterke bodemingrepen zoals egalisatie of diepploegen zijn er niet. Alleen langs de westelijke rand van het terrein is de kwaliteit van de bodem slecht. Bij boring 7 is nog slechts vijf centimeter plaggenlaag waargenomen en bij boring 6 is de laag door graafwerkzaamheden volledig verloren gegaan. Hetzelfde geldt waarschijnlijk ter plaatse van de bebouwing waar volgens de opdrachtgever mestputten aanwezig zijn. Bodemverstoringen als gevolg van de aanleg van de nieuwe loods op het oostelijke deel van het terrein zijn niet geconstateerd.

Door de redelijk goede kwaliteit van de bodem, kunnen eventueel aanwezige archeologische grondsporen eveneens in redelijke staat verkeren. Aanwijzingen voor sporen zijn gevonden in de vorm van scherven aardewerk (zie Tabel 5 en Figuur 7). De grootste scherf is afkomstig uit de plaggenlaag bij boring 2 in het oostelijke deel van het terrein. De scherf dateert waarschijnlijk uit de middeleeuwen. De overige opgeboorde scherven zijn kleiner, waardoor ze moeilijk te dateren zijn. Mogelijk zijn de scherven afkomstig uit het onderzoeksgebied zelf. In dat geval kunnen hiermee geassocieerd archeologische grondsporen aanwezig zijn, zoals van paalgaten, waterputten, afvalkuilen en dergelijke. De top van de sporen zit naar verwachting op de overgang van de C-horizont naar de plaggenlaag, dus op een hoogte van circa 0,7 meter beneden maaiveld. Een andere mogelijkheid is dat de scherven samen met huisafval en mest zijn aangevoerd naar het terrein ten behoeve van de bodemvruchtbaarheid van de aanwezige akker.

Tabel 5: Didam, Loilderhofweg 2a/b: vondsten.

nr	boring	diepte	vondst	datering	bewaard
1	1	0 - 120	scherven aardewerk, lengte < 1 cm, magering niet zichtbaar	niet dateerbaar	nee
2	2	50 - 70	scherf aardewerk, lengte 2,2 cm, magering grof zand / steengruis	waarschijnlijk middeleeuwen	ja
			scherf aardewerk, lengte 1,4 cm, magering niet zichtbaar	niet dateerbaar	nee
			scherf aardewerk, lengte 1,0 cm, magering grof zand	niet dateerbaar	nee
3	4	45 - 70	scherf aardewerk, lengte 2,1 cm, magering grof zand	niet dateerbaar	nee

Figuur 7: Didam, Loilderhofweg 2a/b: vondsten. Voor beschrijving zie Tabel 5.

4. Conclusies en advies

Onderzoeksgebied Loilderhofweg 2a/b te Didam ligt op de rand van een verhoging in het landschap. Binnen een halve kilometer rondom het terrein zijn vondsten gedaan die wijzen op bewoning tijdens alle archeologische periodes van het mesolithicum tot en met de middeleeuwen.

Als gevolg van langdurig gebruik als akker is een plaggenlaag gevormd in het gebied. Uit de plaggenlaag zijn scherven aardewerk opgeboord. De enige dateerbare scherf is waarschijnlijk middeleeuws. Mogelijk zijn geassocieerd met de scherven archeologische grondsporen aanwezig. De kwaliteit van de bodem is met uitzondering van langs de westelijke rand redelijk goed. Daardoor kunnen eventueel aanwezige sporen eveneens in redelijke staat verkeren. De top van de mogelijke sporen zit naar verwachting op een hoogte van circa 0,7 meter beneden maaiveld.

Wij adviseren bij de bouw van de twee woningen geen graafwerkzaamheden te ondernemen die dieper reiken dan 0,45 meter, zijnde de dikte van de tegenwoordige bouwvoor. Indien diepere bodemingrepen nodig zijn, adviseren wij een proefsleufonderzoek om vast te stellen of archeologische grondsporen aanwezig zijn of niet. Een dergelijk onderzoek dient te worden uitgevoerd door een daartoe bevoegd bureau op basis van een vooraf door de bevoegde overheid goedgekeurd Programma van Eisen (PVE).

Langs de westelijke rand (zie Figuur 5) is de kwaliteit van de bodem slechter. Wij adviseren daar geen beperkingen of nader archeologisch onderzoek. Indien er bij toekomstige graafwerkzaamheden toch archeologische grondsporen worden aangetroffen en / of archeologische vondsten worden gedaan, dient hiervan direct melding te worden gemaakt bij de gemeente Montferland conform de Monumentenwet 1988 artikelen 53 en 54.

Appendix

Didam, Loilderhofweg 2a/b

- archeologische periodes
- plankaart
- archeologische kaart
- boorstaten
- laagbeschrijvingen boringen volgens
Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode

Archeologische periodes

paleolithicum		ijzertijd:	
paleolithicum vroeg:	tot 300.000 BP	ijzertijd vroeg:	800 - 500 vC
paleolithicum midden:	300.000 - 35.000 BP	ijzertijd midden:	500 - 250 vC
paleolithicum laat:	35.000 BP - 8.800 vC	ijzertijd laat:	250 - 12 vC
paleolithicum laat A:	35.000 - 18.000 BP	romeinse tijd:	
paleolithicum laat B:	18.000 BP - 8.800 vC	romeinse tijd vroeg:	12 vC - 70 nC
mesolithicum:		romeinse tijd vroeg A:	12 vC - 25 nC
mesolithicum vroeg:	8.800 - 7.100 vC	romeinse tijd vroeg B:	25 - 70 nC
mesolithicum midden:	7.100 - 6.450 vC	romeinse tijd midden:	70 - 270 nC
mesolithicum laat:	6.450 - 4.900 vC	romeinse tijd midden A:	70 - 150 nC
neolithicum:		romeinse tijd midden B:	150 - 270 nC
neolithicum vroeg:	5.300 - 4.200 vC	romeinse tijd laat:	270 - 450 nC
neolithicum vroeg A:	5.300 - 4.900 vC	romeinse tijd laat A:	270 - 350 nC
neolithicum vroeg B:	4.900 - 4.200 vC	romeinse tijd laat B:	350 - 450 nC
neolithicum midden:	4.200 - 2.850 vC	middeleeuwen:	
neolithicum midden A:	4.200 - 3.400 vC	middeleeuwen vroeg:	450 - 1.050 nC
neolithicum midden B:	3.400 - 2.850 vC	middeleeuwen vroeg A:	450 - 525 nC
neolithicum laat:	2.850 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg B:	525 - 725 nC
neolithicum laat A:	2.850 - 2.450 vC	middeleeuwen vroeg C:	725 - 900 nC
neolithicum laat B:	2.450 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg D:	900 - 1.050 nC
bronstijd:		middeleeuwen laat:	1.050 - 1.500 nC
bronstijd vroeg:	2.000 - 1.800 vC	middeleeuwen laat A:	1.050 - 1.250 nC
bronstijd midden:	1.800 - 1.100 vC	middeleeuwen laat B:	1.250 - 1.500 nC
bronstijd midden A:	1.800 - 1.500 vC	nieuwe tijd:	
bronstijd midden B:	1.500 - 1.100 vC	nieuwe tijd A:	1.500 - 1.650 nC
bronstijd laat:	1.100 - 800 vC	nieuwe tijd B:	1.650 - 1.850 nC
		nieuwe tijd C:	1.850 - heden

De locatie ligt in het deelgebied van de dorpsmarken (volgens de kaart "deelgebieden in het eigentijdse landschapsensemble" uit het werkboek voor "De nieuwe noorders in het landschap van het zandgebied rondom Didam en Wehl", onderdeel van het Landschapsontwikkelingsplan (LDP) voor de gemeenten Doetinchem, Montferland en Oude IJsselstreek.

LEGENDA

● Bestaande eiken

● Bomen:

1. 2 stuks tamme kastanjes (*Castanea sativa*), maat 10-12, 2 x verplant
2. 2 stuks walnooten (*Juglans regia*), maat 10-12, 2 x verplant
3. 3 stuks koningslinde (*Tilia x europaea* 'Palida'), maat 10-12, 2 x verplant

● Hoogstamfruitbomen:

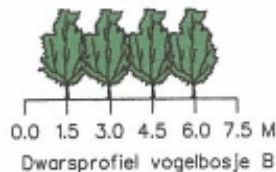
1. Wieneker (appel)
2. Glorie van Holland (appel)
3. Reine Claude d'Oulliens (pruim)
4. Schone van Boskoop (appel)
5. Pitmaston Duchesse (peer)
6. Victoria (Pruim)
7. Conference (peer)
8. Gieser Wildeman (peer)
9. Udense Spaanse (kers)
10. Meikers (kers)

■ Beukenhaag, lengte 40 m, 160 st. *Fagus sylvatica*, 3-jarig, maat 80-120
 ■ Meidoornhaag, lengte 340 m, 1.360 st. *Crataegus mon.*, 3-jarig, maat 60-100

- A. Lindehakhoutbosje op overhoek, opp. 215 m²
 65 st. winterlinde (*Tilia cordata*), 4-jarig, maat 50-80
 B. vogelbosje, opp. 85 m², 40 st. bosplantsoen*

15 st. meidoorn (*Crataegus monogyna*), 3-jarig, maat 60-100
 5 st. gewone vogelkers (*Prunus padus*), 2-jarig, maat 80-120
 15 st. vuilboom (*Rhamnus frangula*), 2-jarig, maat 60-100
 5 st. lijsterbes (*Sorbus aucuparia*), 2-jarig, maat 60-100

* Meidoorn en vuilboom in 2 groepen van 7 en 8 stuks.
 Lijsterbes en vogelkers in 2 groepen van 2 en 3 stuks.

luchtfoto bestaande situatie

Schaal: 1 : 1.000	Gewijzigd	Afd.: WEDEO Bedrijfsbureau Groen
Getek: meussenr@wedeo.nl	A 24/08/'09	
Datum: 10 juli 2009	B 31/08/'09	
Gezien:	C	
	D	

Plan voor de landschappelijke inpassing van 2 nieuw te bouwen woningen na sloop van 3 agrarische bedrijfsgebouwen aan de Loiderhofweg 2A te Didam.

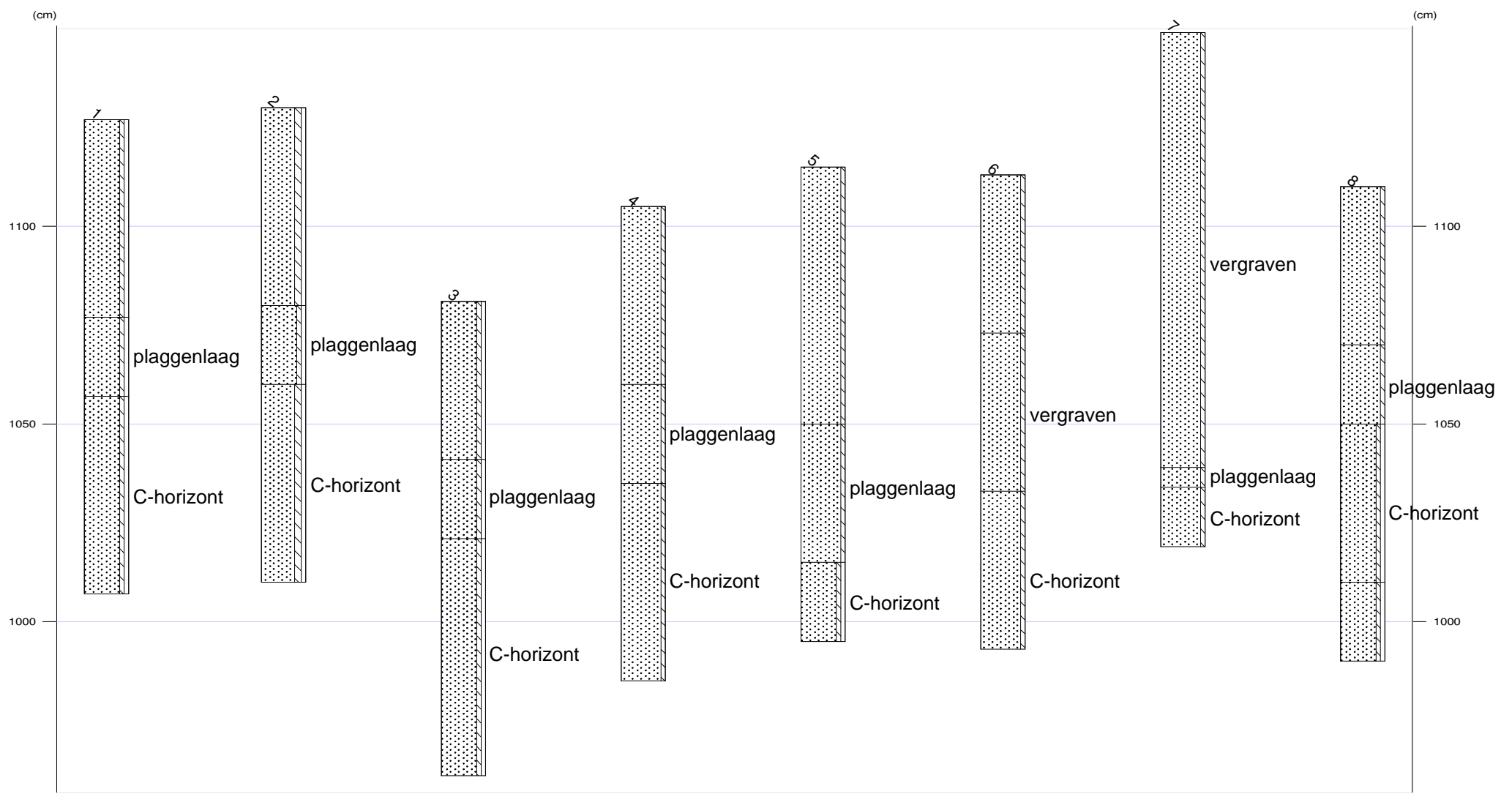
TORBOORNWEG 16
 7008 BC DOETINCHEN
 Telefoon (026) 225200
 Fax (026) 2010

Oprachtgever:
 Mevr. W.T. Verbucheln-Bruns en
 de heer J.M. Pieper
 Loiderhofweg 2A
 6941 RW DIDAM
 tel. (0316) 225595 / (0316) 225255

Formaat: A3
 Blad:
 TEK./ARTNO:
 CONCEPT

Appendix Didam, Loilderhofweg 2a/b: Boorstaten

Appendix Didam, Loilderhofweg 2a/b: Laagbeschrijvingen

1

X-coördinaat (m) : 205835
Y-coördinaat (m) : 440980
Maaiveld (cm) : 1127

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 50	zand zwak siltig, zwak grindig, 10yr4/3, Zand: matig fijn, bouwvoor
50 - 70	zand zwak siltig, zwak grindig, 10yr5/4, Zand: matig fijn, esgrond
70 - 120	zand zwak siltig, zwak grindig, 10yr6/6, Zand: matig fijn, leemlagen, C-horizont

2

X-coördinaat (m) : 205836
Y-coördinaat (m) : 440940
Maaiveld (cm) : 1130

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 50	zand matig siltig, zwak grindig, 10yr4/3, Zand: matig fijn, bouwvoor
50 - 70	zand zwak siltig, zwak grindig, 10yr5/4, Zand: matig fijn, esgrond, spoor aardewerkfragmenten
70 - 120	zand matig siltig, zwak grindig, 10yr6/6, Zand: matig fijn, leemlagen, C-horizont

3

X-coördinaat (m) : 205800
Y-coördinaat (m) : 440960
Maaiveld (cm) : 1081

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 40	zand zwak siltig, zwak grindig, 10yr4/3, bouwvoor
40 - 60	zand zwak siltig, zwak grindig, 10yr5/4, esgrond
60 - 120	zand zwak siltig, zwak grindig, 10yr6/6, leemlagen, C-horizont

4

X-coördinaat (m) : 205800
Y-coördinaat (m) : 440920
Maaiveld (cm) : 1105

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 45	zand zwak siltig, 10yr4/3, bouwvoor
45 - 70	zand zwak siltig, 10yr5/4, esgrond
70 - 120	zand zwak siltig, 10yr6/6, C-horizont

5

X-coördinaat (m) : 205800
Y-coördinaat (m) : 440880
Maaiveld (cm) : 1115

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 65	zand zwak siltig, 10yr4/3, Zand: matig fijn, bouwvoor
65 - 100	zand zwak siltig, 10yr5/4, Zand: matig fijn, esgrond
100 - 120	zand zwak siltig, zwak grindig, 10yr6/6, Zand: matig grof, C-horizont

Appendix Didam, Loilderhofweg 2a/b: Laagbeschrijvingen

6

X-coördinaat (m) : 205768
Y-coördinaat (m) : 440860
Maaiveld (cm) : 1113

Diepte (cm)	Omschrijving	
	Grondsoort	
0 - 40	zand	zwak siltig, 10yr4/3, Zand: matig fijn, bouwvoor
40 - 80	zand	zwak siltig, 10yr5/4, Zand: matig fijn, vergraven
80 - 120	zand	zwak siltig, 10yr6/6, Zand: matig grof, C-horizont

7

X-coördinaat (m) : 205765
Y-coördinaat (m) : 440925
Maaiveld (cm) : 1149

Diepte (cm)	Omschrijving	
	Grondsoort	
0 - 110	zand	zwak siltig, 10yr4/3, vergraven
110 - 115	zand	zwak siltig, 10yr5/4, esgrond
115 - 130	zand	zwak siltig, 10yr6/6, C-horizont

8

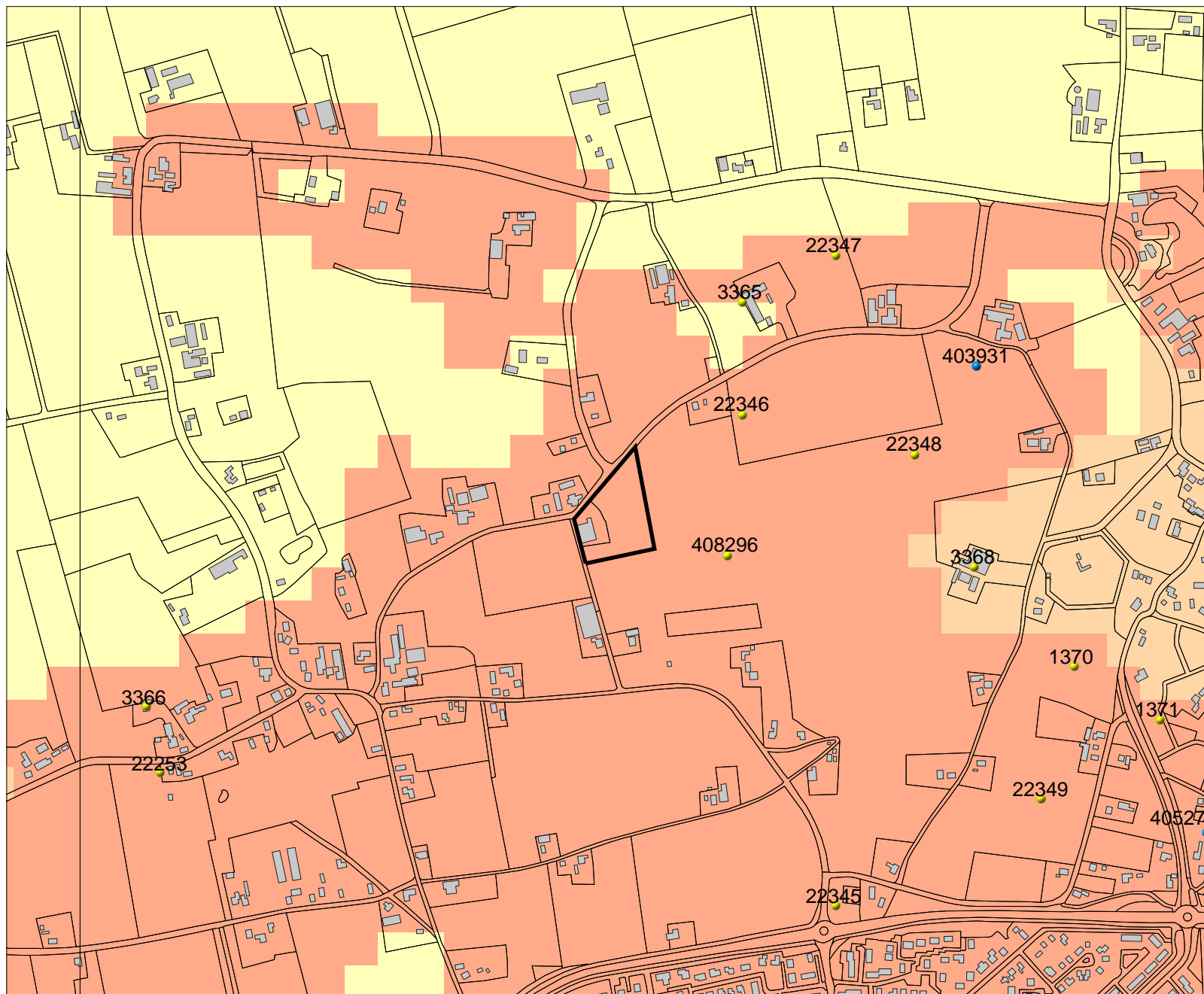
X-coördinaat (m) : 205835
Y-coördinaat (m) : 440900
Maaiveld (cm) : 1110

Diepte (cm)	Omschrijving	
	Grondsoort	
0 - 40	zand	zwak siltig, 10yr4/3, bouwvoor
40 - 60	zand	zwak siltig, 10yr5/4, esgrond
60 - 100	zand	zwak siltig, zwak grindig, 10yr6/6, C-horizont
100 - 120	zand	zwak siltig, zwak grindig, 10yr6/6, leemlagen

Appendix Didam, Loilderhofweg 2a/b: Archeologische Kaart

Bekende en verwachte archeologische waarden volgens ARCHIS

206716 / 441696

Legenda

- ONDERZOEKSGBIED
- VONDSMELDINGEN
- WAARNEMINGEN
- HUIZEN
- TOP10 ((c)TDN)

MONUMENTEN

- archeologische waarden
- hoge archeologische waarden
- zeer hoge archeologische waarden
- zeer hoge arch waarde, beschermd

IKAW

- zeer lage trefkans
- lage trefkans
- middelhoge trefkans
- hoge trefkans
- lage trefkans (water)
- middelhoge trefkans (water)
- hoge trefkans (water)
- water
- niet gekarteerd

0 100 m

N

Archis2

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

204889 / 440204